

حدود تعهدات بیمه گر در بیمه اجباری شخص ثالث ناشی از حوادث رانندگی

دکتر زهرا اسدی

بسم الله الرحمن الرحيم

سیر تکاملی قوانین بیمه شخص ثالث

- تحولات قانونگذاری در این حوزه:

در ایران اولین بار در سال **۱۳۳۱**، نخستین مقررات مربوط به بیمه شخص ثالث وسایل نقلیه به تصویب رسید.

۲-قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث مصوب **۱۳۴۷/۱۰/۲۳**

۳-قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث مصوب **۱۳۸۷/۰۴/۱۶**

این یک قانون آزمایشی بود و برای یک دوره پنج ساله وضع شده بود که با تمدید مدت تا زمان وضع قانون ۱۳۹۵ بر حوادث رانندگی حکومت می کرد.

۵-قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه موتوری زمینی مصوب ۲۰اردیبهشت ۱۳۹۵

انواع بیمه های اجباری پیش بینی شده در قانون بیمه اجباری شخص ثالث مصوب ۱۳۹۵

- در این قانون چهار نوع بیمه اجباری پیش بینی شده است:

۱-بیمه اجباری دارندگان وسایل نقلیه موتوری در مقابل شخص ثالث (ماده ۲)

۲-بیمه اجباری حوادث راننده (ماده ۳)

۳-بیمه اجباری وسایل نقلیه ایرانی در خارج از کشور برای زیاندیدگان ایرانی (ماده ۷)

۴-بیمه اجباری وسایل نقلیه ای که از خارج از کشور وارد ایران می شوند. (ماده ۷)

نکته: مراد از بیمه اجباری در این کارگاه، نوع نخست آن است

تعریف چند اصطلاح

وسیله نقلیه

- بند ث ماده ۱ قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه: «وسیله نقلیه: وسایل نقلیه موتوری زمینی و ریلی شهری و بین شهری و واگن متصل یا غیرمتصل به آن و یدک و کفی (تریلر) متصل به آنها»

وسیله نقلیه

- در این قانون از وسیله نقلیه موتوری زمین تعریفی ارئه نشده است.
- در ماده یک آیین نامه راهنمایی و رانندگی مصوب ۸۴/۰۴/۰۸ واژه های "اتومبیل" و "وسیله نقلیه موتوری" به ترتیب زیر تعریف شده اند:
- اتومبیل: «هر نوع خودرو که دارای دو چرخ در جلو و دو چرخ دیگر درعقب بوده و برای حمل بار یا انسان به کار رود.»
- وسیله نقلیه موتوری: «هر نوع وسیله نقلیه که داری حداقل یک چرخ در جلو و دو چرخ در عقب بوده و دارای موتور و سامانه انتقال قدرت است و برای حمل بار یا انسان به کار می رود و به آن خودرو نیز گفته می شود.»

ایرادات تعریف وسیله نقلیه

- این تعریف هنوز هم شامل بسیار موتورسیکلت ها که دارای دو چرخ هستند، نمی شود.
- برخلاف آنچه در تعریف اتومبیل و وسایل نقلیه موتوری در آیین نامه راهنمایی و رانندگی آمده است، لازم نیست که وسیله نقلیه برای حمل بار یا انسان به کار رود. بنابراین انواع مختلف وسایل نقلیه کشاورزی از جمله تراکتور و کمباین، وسایل نقلیه مخصوص راه سازی و ... که قابلیت راندن به وسیله انسان را دارند، مصداق وسیله نقلیه موتوری زمینی محسوب می شوند.
- بهتر آن است که ابهام و نقص در تعریف وسیله نقلیه مشمول قانون بیمه اجباری با وضع قانون یا آیین نامه به طور دقیق برطرف شود.

ادامه

- وسایل نقلیه هوایی و دریایی دارای قوانین بیمه‌ای اختصاصی بوده و از شمول بیمه شخص ثالث خودرو خارج هستند.

تعریف شخص ثالث

- بند ت ماده ۱ قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه (۱۳۹۵) ـ «شخص ثالث: هر شخصی است که به سبب حوادث موضوع این قانون دچار خسارت بدنی و یا مالی شود به استثنای راننده مسبب حادثه»

انواع خسارات وارده شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه

مطابق بند «الف» و «ب» ماده ۱ قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه (۱۳۹۵)، خسارات به دو نوع کلی خسارات بدنی و خسارات مالی تقسیم می شوند.

- خسارت بدنی شامل دیه، ارش و هزینه معالجه است.
- خسارات مالی در این قانون صرفاً به زیان‌های وارده بر اموال اشخاص ثالث اطلاق شده و مستقلاً تحت همین عنوان قابل جبران است
- میان جنبه‌های مالی و غیرمالیِ "خسارت بدنی" تفکیک مستقلی وجود ندارد.

انواع خسارات در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه در آمریکا و فرانسه

- در نظام‌های حقوقی فرانسه و ایالات متحده آمریکا، ضمن پذیرش تقسیم‌بندی کلی میان خسارات بدنی و مالی، تفکیکی دقیق‌تر در مورد خسارات بدنی ارائه شده است.
- در ماده ۱۴۳۱.۲قانون مدنی ایالت کالیفرنیا: «خسارات مالی به معنای ضررهای پولیِ عینی و قابل اثبات، شامل هزینه‌های پزشکی، از دست دادن درآمد، هزینه‌های تدفین، خسارت ناشی از محرومیت از منافع مال، هزینه‌های تعمیر یا تعویض، هزینه‌های جایگزینی خدمات خانگی و از دست دادن شغل و فرصت‌های شغلی است. در مقابل، خسارات غیرمالی شامل ضررهای ذهنی و غیرپولی از جمله درد، رنج، ناراحتی، تألمات روحی، پریشانی روانی، از دست دادن مصاحبت و معاشرت و آسیب به اعتبار و حیثیت است؛ اما منحصر به این موارد نیست.»
- دکترین حقوقی و رویه قضایی فرانسه با هدف تحقق اصل جبران کامل خسارت، این مرزبندی را به عنوان یک استاندارد قطعی پذیرفته و مصادیق آن را تبیین کرده‌اند.

ضمانت اجرای اجباری بودن این بیمه

- قانون بیمه اجباری شخص ثالث مصوب ۱۳۹۵، ضمانت اجراهای مؤثری برای تکلیف اجباری بودن این بیمه در نظر گرفته است:

۱-جریمه و توقف وسیله نقلیه فاقد بیمه نامه (ماده ۴۲)

۲-جزای نقدی مالک در صورت وقوع حادثه (بند پ ماده ۴)

۳-محدودیت های قانونی ارائه خدمات به وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه؛ مثل ممنوعیت دادن بار یا مسافر یا هر گونه خدمات دیگر از سوی مؤسسات حمل و نقل به دارندگان این گونه وسیله نقلیه، صدور هرگونه کارت سوخت و... (مواد ۴۵ و ۴۸)

قلمرو جغرافیایی پوشش بیمه ای

- پوشش های بیمه موضوع این قانون محدود به قلمرو جمهوری اسلامی ایران است مگر آنکه در بیمه نامه به نحو دیگری توافق شده باشد. (ماده ۲۰)

دارندگان وسایل نقلیه موتوری ایرانی که از ایران خارج می شوند نیز مکلف به تهیه بیمه نامه مخصوص شخص ثالث هستند (ماده ۷)

بیمه حوادث راننده

- ماده ۳ قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه: «دارنده وسیله نقلیه مکلف است برای پوشش خسارت‌های بدنی واردشده به راننده مسبب حادثه، حداقل به میزان دیه مرد مسلمان در ماه غیرحرام، بیمه حوادث اخذ کند؛ مبنای محاسبه میزان خسارت قابل پرداخت به راننده مسبب حادثه، معادل دیه فوت یا دیه و یا ارش جرح در فرض ورود خسارت بدنی به مرد مسلمان در ماه غیرحرام و هزینه معالجه آن می‌باشد. سازمان پزشکی قانونی مکلف است با درخواست راننده مسبب حادثه یا شرکت بیمه مربوط، نوع و درصد صدمه بدنی وارد شده را تعیین و اعلام کند. آیین‌نامه اجرائی و حق بیمه مربوط به این بیمه‌نامه به پیشنهاد بیمه مرکزی پس از تصویب شورای‌عالی بیمه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.»

بیمه حوادث راننده

- اگر راننده در وقوع حادثه یا ایراد زیان به خود تقصیر عمدی داشته باشد، خسارت وارد بر او جبران نخواهد شد. (بند ت ماده ۱۷)
- قانون از راننده کمتر از شخص ثالث حمایت می کند به عنوان نمونه:

اولا؛ پوشش خسارت‌های بدنی واردشده به راننده مسبب حادثه، حداقل به میزان دیه مرد مسلمان در ماه غیرحرام است.

ثانیا؛ مبلغی که به راننده یا وارثانش پرداخت می شود، برخلاف دیه اشخاص ثالث، به صورت یوم الاداء پرداخت نمی شود.

ثالثا؛ در تمام مواردی که بیمه گر شخص ثالث می تواند برای جبران تمام یا بخشی از خسارت به مسبب حادثه رجوع کند (شامل فروض تقصیر عمدی، فقدان گواهینامه و رانندگی در حالت مستی، استعمال مواد روانگردان و سرقت اتومبیل می شود. موضوع ماده ۱۵ قانون بیمه اجباری شخص ثالث مصوب ۱۳۹۵)، خسارت راننده جبران نخواهد شد.

تعهد بیمه گر در قبال خسارات جانی

- زیاندیدگان داخل وسیله نقلیه
- زیاندیدگان خارج از وسیله نقلیه

زیاندیدگان داخل وسیله نقلیه مقصر حادثه

ماده ۱۲ قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه: «تعهد ریالی بیمه‌گر در قبال زیان‌دیدگان داخل وسیله نقلیه مسبب حادثه، برابر حاصل ضرب ظرفیت مجاز وسیله نقلیه در سقف تعهدات بدنی بیمه‌نامه با رعایت تبصره ماده (۹) و ماده (۱۳) این قانون است. در مواردی که به علت عدم رعایت ظرفیت مجاز وسیله نقلیه، مجموع خسارات بدنی زیان‌دیدگان وسیله نقلیه مقصر حادثه بیش از سقف مذکور باشد مبلغ خسارت مورد تعهد بیمه‌گر به نسبت خسارت وارده به هر یک از زیان‌دیدگان بین آنان تسهیم می‌گردد و مابه‌التفاوت خسارت بدنی هر یک از زیان دیدگان توسط صندوق تأمین خسارت‌های بدنی وفق مقررات مربوط پرداخت و مطابق مقررات این قانون از مسبب حادثه بازیافت می‌شود. میزان ظرفیت مجاز وسایل نقلیه با توجه به نوع و کاربری آنها به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت کشور با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و راه و شهرسازی و بیمه مرکزی تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. در هر صورت تعداد جنین و اطفال زیر دوسال داخل وسیله نقلیه به ظرفیت مجاز خودرو اضافه می‌شود...»

زیاندیدگان داخل وسیله نقلیه مقصر حادثه

- منظور از وسیله نقلیه در اینجا وسیله نقلیه ای است که سبب حادثه است بنابراین سرنشینان وسیله نقلیه مقابل، مشمول حکم این ماده نیستند آنها تابع زیاندیدگان خارج از وسیله نقلیه هستند. (صدر ماده ۱۲ صراحتا اعلام کرده تعهد ریالی بیمه‌گر در قبال زیان‌دیدگان داخل وسیله نقلیه مسبب حادثه)
- میزان تعهد بیمه گر در قبال زیاندیدگان داخل وسیله نقلیه مسبب حادثه: **حاصل ضرب ظرفیت مجاز وسیله نقلیه در سقف تعهدات بدنی بیمه‌نامه**

مثال: اگر خودرو با ظرفیت مجاز ۴ نفر باشد تعهد بیمه گر در قبال سرنشینان زیان دیده برابر است با:

۴* ۲۸۰۰۰۰۰۰۰۰ = ۱۱ میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان

زیاندیدگان داخل وسیله نقلیه مقصر حادثه

- جنین و اطفال زیر دو سال، نفر اضافی محسوب نمی شوند. بنابراین اگر ظرفیت مجاز خودویی ۴ نفر باشد و درعمل هم ۴ نفر سرنشین و یک جنین و یک کودک زیر دو سال داخل وسیله نقلیه باشند، بیمه گر موظف به جبران کامل خسارت آنهاست و نمی تواند به عدم رعایت ظرفیت مجاز استناد کند.
- صرف تجاوز از ظرفیت مجاز وسیله نقلیه، موجب کاهش تعهد بیمه گر نمی شود؛ بلکه باید مجموع خسارت وارد شده از میزان تعهد بیمه گر در زمان رعایت ظرفیت مجاز بیشتر باشد.
- مثال: اگر ظرفیت خودرو ۵ نفر باشد و در زمان حادثه، ۷ سرنشین داشته است.
- اگر ۵ نفر فوت کنند و ۲ نفر آسیبی نبینند، بیمه گر باید خسارت هر ۵ نفر را کامل بپردازد.
- اگر ۶ نفر فوت کنند، تعهد بیمه گر به میزان ۵ دیه کامل محدود است و این مبلغ میان ۶ نفر تقسیم می شود.

زیاندیدگان داخل وسیله نقلیه مقصر حادثه

در مواردی که خسارت وارد بر زیاندیدگان، به علت عدم رعایت ظرفیت مجاز به طور کامل از سوی بیمه گر جبران نمی شود، بخش باقیمانده خسارت **توسط صندوق تأمین خسارات بدنی** جبران خواهد شد و **سپس توسط صندوق از مسبب حادثه بازیافت می‌شود.**

زیاندیدگان خارج از وسیله نقلیه مقصر حادثه

تبصره ماده ۱۲ قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه: «تعهد ریالی بیمه‌گر در قبال زیان‌دیدگان خارج از وسیله نقلیه مسبب حادثه **ده برابر** سقف تعهدات بدنی بیمه‌نامه با رعایت تبصره ماده (۹) و ماده (۱۳) این قانون می‌باشد. در مواردی که مجموع خسارات بدنی زیان‌دیدگان خارج از وسیله نقلیه مسبب حادثه بیش از سقف مذکور باشد مبلغ خسارت مورد تعهد بیمه‌گر به نسبت خسارت واردشده به هر یک از زیان‌دیدگان **بین آنان تسهیم می‌گردد** و مابه‌التفاوت خسارت بدنی هر یک از زیان‌دیدگان توسط **صندوق تامین خسارت‌های بدنی** وفق مقررات مربوط پرداخت می‌شود.»

زیاندیدگان خارج از وسیله نقلیه مقصر حادثه

- تعهد بیمه گر در قبال زیاندیدگان خارج از وسیله نقلیه محدود به ۱۰ نفر است.
- تعهد بیمه گر، محدود به ۱۰ نفر است حتی اگر جنین یا طفل زیر دو سال هم در میان آنها وجود داشته باشد.
- در این مورد، برخلاف زیاندیدگان داخل وسیله نقلیه، صندوق پس از جبران باقیمانده خسارات (خساراتی که بیمه گر آن را جبران نی کند) حق رجوع به مسبب حادثه را ندارد.

تعهدات مالی

- ماده ۸ قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه: «...**حداقل** مبلغ بیمه موضوع این قانون در بخش خسارت مالی **معادل دو و نیم درصد** (۲/۵ درصد) **تعهدات بدنی** است. بیمه گذار می تواند برای جبران خسارت های مالی بیش از حداقل مزبور، در زمان صدور بیمه نامه یا پس از آن، **بیمه تکمیلی** تحصیل کند.
- تبصره۱ـ در صورتی که بیمه گذار در خصوص خسارت های مالی تقاضای پوشش بیمه ای بیش از سقف مندرج در این ماده را داشته باشد بیمه گر مکلف به انعقاد قرارداد بیمه تکمیلی با بیمه گذار می باشد. حق بیمه در این مورد در چهارچوب ضوابط کلی که توسط بیمه مرکزی اعلام می شود، توسط بیمه گر تعیین می گردد.
- تبصره۳ـ خسارت مالی ناشی از حوادث رانندگی **صرفاً تا میزان خسارت متناظر وارده به گرانترین خودروی متعارف** از طریق بیمه نامه شخص ثالث و یا مقصر حادثه قابل جبران خواهد بود.
- تبصره۴ـ منظور از خودروی متعارف خودرویی است که **قیمت آن کمتر از پنجاه درصد (۵۰٪) سقف تعهدات بدنی** که در ابتدای هر سال مشخص می شود، باشد.

تعهدات مالی بیمه گر در ایران

- حداقل تعهد مالی : ۲/۵ درصد تعهدات بدنی
- حداکثر تعهد مالی: تا۵۰ درصد سقف دیه است. (در صورت تقاضای بیمه‌گذار و پرداخت حق‌بیمه مازاد)
- نرخ دیه در سال ۱۴۰۵، در ماههای غیرحرام، دو میلیارد و صد میلیون تومان و در ماه حرام دو میلیارد و هشتصد میلیون تومان است.
- با توجه به نرخ دیه سال ۱۴۰۵، حداقل تعهد مالی بیمه نامه ۷۰ میلیون تومان و سقف تعهد مالی قابل انتخاب برای خودورهای نامتعارف، یک میلیارد و چهارصد میلیون تومان است.
- گره زدن سقف تعهدات مالی به نرخ دیه انسان (معیار شرعی/جانی)، با شاخص‌های تورمی بازار خودرو و قطعات همخوانی ندارد.

مواردی که بیمه گر حق رجوع به مسبب حادثه را دارد

ماده ۱۵ قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه: «در موارد زیر بیمه‌گر مکلف است بدون هیچ شرط و اخذ تضمین، خسارت زیان‌دیده را پرداخت کند و پس از آن می‌تواند به قائم‌مقامی زیان‌دیده از طریق مراجع قانونی برای بازیافت تمام یا بخشی از وجوه پرداخت‌شده به شخصی که موجب خسارت شده است مراجعه کند:

الف – اثبات عمد مسبب در ایجاد حادثه نزد مراجع قضایی

ب – رانندگی در حالت مستی یا استعمال مواد مخدر یا روانگردان موثر در وقوع حادثه که به تایید نیروی انتظامی یا پزشکی قانونی یا دادگاه رسیده باشد.

پ – در صورتی‌که راننده مسبب، فاقد گواهینامه رانندگی باشد یا گواهینامه او متناسب با نوع وسیله نقلیه نباشد.

ت – در صورتی‌که راننده مسبب، وسیله نقلیه را سرقت کرده یا از مسروقه بودن آن، آگاه باشد...»

مواردی که بیمه گر حق رجوع به مسبب حادثه را دارد

ماده ۱۴ قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه: «در حوادث رانندگی منجر به جرح یا فوت که به استناد گزارش کارشناس تصادفات راهنمایی و رانندگی یا پلیس‌راه، علت اصلی وقوع تصادف یکی از **تخلفات رانندگی حادثه‌ساز** باشد، بیمه‌گر مکلف است خسارت زیان‌دیده را بدون هیچ شرط و اخذ تضمین پرداخت کند و پس از آن می‌تواند به شرح زیر برای بازیافت به مسبب حادثه مراجعه کند:

الف - **در اولین حادثه ناشی از تخلف حادثه‌ساز** راننده مسبب در طول مدت بیمه‌نامه: معادل **دو و نیم درصد (۲/۵٪)** از خسارت‌های بدنی و مالی پرداخت‌شده

ب - **در دومین حادثه ناشی از تخلف حادثه‌ساز** راننده مسبب در طول مدت بیمه‌نامه: معادل **پنج‌درصد(۵٪)** از خسارت‌های بدنی و مالی پرداخت‌شده

پ - **در سومین حادثه ناشی از تخلف حادثه‌ساز** و حوادث بعد از آن در طول مدت بیمه‌نامه: معادل **ده‌درصد(۱۰٪)** از خسارت‌های بدنی و مالی پرداخت‌شده

تبصره - **مصادیق و عناوین تخلفات رانندگی حادثه‌ساز به موجب ماده (۷) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۸ تعیین می‌شود»**

مواردی که بیمه گر حق رجوع به مسبب حادثه را دارد

- اثبات عمد مسبب در ایجاد حادثه ← پوشش عمد بیمه گذار اصولا خلاف نظم عمومی و خارج از پوشش بیمه ای است. با وجود این، در مورد حوادث رانندگی حمایت ویژه از اشخاص ثالث سبب شده است قانون، بیمه گر را مکلف به جبران خسارت ثالث کند.
- رانندگی در حالت مستی یا استعمال مواد مخدر یا روانگردان موثر در وقوع حادثه ← قید «مؤثر در وقوع حادثه» تنها اختصاص به «استعمال مواد مخدر یا روانگردان» ندارد بلکه در مورد مستی راننده نیز قابل اجراست.

مواردی که بیمه گر حق رجوع به مسبب حادثه را دارد

- فقدان گواهینامه یا عدم تناسب گواهینامه ⟵ فقدان گواهینامه رانندگی از سوی ثالث زیاندیده، او را از حق جبران خسارت محروم نمی کند.

تنها موردی که زیاندیده فاقد گواهینامه از دریافت خسارت محروم است، خسارت وارد به راننده است. (مستند: رای وحدت رویه شماره ۸۰۶ مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۴ هیأت عمومی دیوان عالی کشور و آیین نامه اجرایی ماده ۳ قانون بیمه اجباری شخص ثالث مصوب ۱۳۹۵) (علت: با توجه به اینکه هرگاه زیان‌دیده، مسبب حادثه باشد، پرداخت خسارت به وی و اقدام به بازپس‌گیری آن، کاری بیهوده و غیرعقلایی است.)

مواردی که بیمه گر حق رجوع به مسبب حادثه را دارد

- راننده سارق یا آگاه از سرقت ← قانون حکم موردی را که راننده، خودرو را در نتیجه سایر جرایم نظیر خیانت در امانت و... تصرف کرده است، مسکوت گذاشته ولی منطقی هست که در این فروض نیز بیمه گر به راننده حق رجوع داشته باشد.
- تخلفات رانندگی حادثه ساز ← مصادیق تخلفات رانندگی حادثه ساز: حرکات نمایشی، حرکت مارپیچ، سرعت غیرمجاز و...

بیمه گر پس از جبران خسارت ناشی از تخلفات حادثه ساز، می تواند به راننده مسبب رجوع کند: ۲/۵ ٪ در حادثه اول، ۵٪ در حادثه دوم و ۱۰٪ در حوادث بعدی.

مواردی که از شمول بیمه موضوع این قانون خارج است و بیمه گر تعهدی ندارد

- **ماده ۱۷ قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه:** «موارد زیر از شمول بیمه موضوع این قانون خارج است:

الف - خسارت وارده به وسیله نقلیه مسبب حادثه و محمولات آن

ب - خسارت مستقیم و یا غیرمستقیم ناشی از تشعشعات اتمی و رادیواکتیو

پ - جریمه یا جزای نقدی

ت - اثبات قصد زیان‌دیده در ایراد صدمه به خود مانند خودکشی، اسقاط جنین و نظایر آن و نیز اثبات هر نوع خدعه و تبانی نزد مراجع قضائی...»

حدود تعهد بیمه گر در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه در آمریکا

بستگی دارد به:

- مفاد بیمه‌نامه
- الزامات قانونی ایالت‌ها
- نظام‌های مسئولیت که هر یک رویکردهای متفاوت نسبت به تقصیر و جبران خسارت دارد.

الزامات قانونی حداقل پوشش مسئولیت مالی و جانی در ایالت‌های آمریکا (بر اساس آخرین گزارش منتشر شده توسط مؤسسه آموزش مدیریت ریسک که مربوط به سال ۲۰۲۴ است)

ایالت	جانی (هر نفر)	جانی (هر حادثه)	مالی
آلاباما (Alabama)	۲۵،۰۰۰ دلار	۵۰،۰۰۰ دلار	۲۵،۰۰۰ دلار
فلوریدا (Florida) **(حداقل پوشش قانونی)**	۱۰،۰۰۰ دلار	۲۰،۰۰۰ دلار	۱۰،۰۰۰ دلار
میشیگان (Michigan) **(بالاترین سقف تعهد جانی)**	۲۵۰،۰۰۰ دلار	۵۰۰،۰۰۰ دلار	۱۰،۰۰۰ دلار

نظام‌های مسئولیت

- **نظام مسئولیت مبتنی بر تقصیر:** در چارچوب نظام مسئولیت مبتنی بر تقصیر، تعهد بیمه‌گر شخص ثالث، تنها زمانی شکل می‌گیرد که تقصیر راننده مسبب حادثه به اثبات برسد.
- **نظام مسئولیت عدم تقصیر:** در چارچوب این نظام، جبران خسارات بدنی اشخاص اصولا بدون نیاز به اثبات تقصیر راننده مسبب حادثه و از محل پوشش بیمه ای خود شخص صورت می گیرد. در این نظام، جبران خسارت تا حدودی از قواعد سنتی مسئولیت مدنی مبتنی بر تقصیر فاصله گرفته و تابع ساز و کار خاص بیمه ای است.
- **نظام عدم تقصیر انتخابی:** به بیمه‌گذار اجازه می‌دهد میان دو نظام جبران خسارت یکی را برگزیند: نظام عدم تقصیر یا نظام تقصیر

نظام های مسئولیت

از ۵۰ ایالت رسمی آمریکا، **۹ ایالت** از سیستم عدم تقصیر اجباری و **۳ ایالت** از سیستم عدم تقصیر انتخابی پیروی می‌کنند. این ۹ ایالت عبارتند از: فلوریدا، هاوایی، کانزاس، ماساچوست، میشیگان، مینه سوتا، نیویورک، داکوتای شمالی و یوتا؛ سیستم انتخابی، مختص کنتاکی، نیوجرسی و پنسیلوانیا است. **۳۸ ایالت باقی‌مانده همراه با واشینگتن دی.سی** تحت نظام اصلی تقصیر قرار دارند.

تعهدات مالی در فرانسه؛ سقف‌های کلان و به‌روزرسانی چابک بر اساس تورم

- ماده R211-7 قانون بیمه (بخش مقرراتی)، خسارات جانی وارده به شخص ثالث را تحت پوششی نامحدود قرار داده است.
- مطابق ماده R.211-7 قانون بیمه فرانسه، حداقل پوشش خسارات مالی، یک میلیون یورو، تعیین شده و به‌روزرسانی این مبلغ به مقررات اجرایی واگذار شده است؛ بر این اساس، ماده A.211-1-3 از بخش مصوبات اجرایی قانون بیمه، از سال ۲۰۲۲،حداقل تعهد بیمه‌گر را ۱،۳۰۰،۰۰۰ یورو به‌ازای هر حادثه تعیین کرده است. مزیت این شیوه آن است که دولت می‌تواند بدون تغییر متن قانون و صرفاً با اصلاح مقررات اجرایی، مبلغ پوشش بیمه‌ای را متناسب با تورم و شرایط اقتصادی روز به‌روزرسانی کند.
- قوانین حاکم بر این موضوع در فرانسه: پس از پی‌ریزی چارچوب اولیه در قانون بیمه ۱۹۷۶، مقنن در سال ۱۹۸۵ «قانون بهبود وضعیت قربانیان حوادث رانندگی و تسریع در فرآیندهای جبران خسارت» مشهور به «قانون بادینتر» را وضع کرد.

با سپاس از شما